

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Politycznej
87-100 Toruń, ul. ... 93, tel. ... 2 186
e-mail: fap...@poczta.onet.pl; www.zawacki.pl
NIP 956 16 25 100; REGON 1470502736
KRS 00000 41692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

EJE

++
dr B. Ziobkowski

87-800 Włocławek

Włocławek
NOW-AK

++
Giergielewicz Kazimierz ^{Kowal}

M: 1356/2220 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Giergijewicz, Władimir
.....
J: M - 1356 / 22 20 Pom.
.....
Włocławek NOM - A 2
.....

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —

II. Materiały uzupełniające relację *k. 2 s. 1-2*

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

.....

.....

.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne *k. 2*

VI. Fotografie *obwiał ikonografii*

1. Materiały uzupełniające dotyczące -
- Giergolewicz Basimiera

1. Zasada Z. F., program „Giergolewicz Basimiera”, [w:] Słownik biograficzny Sława...,
pod red. J. Z. Zasady i B. Liótkowskiego,
Wrocław - Sława 2008, t. III, s. 77-78,
ksienop. k. 2 s. 1-2

**GIERGIELEWICZ KAZIMIERZ
(1907–1987)**

rzemieślnik, działacz OSP w Kowalu, członek AK, więzień niemieckich obozów koncentracyjnych.

Urodził się 26 X 1907 r. w Kowalu z ojca Leona, szewca z zawodu, i matki Joanny z d. Twardowskiej. Miał liczne rodzeństwo, dwóch braci: Eugeniusza i Ryszarda i pięć sióstr: Janinę, Stanisławę, Lucynę, Marię i Józefę. W 1920 r. po ukończeniu czterech klas szkoły powszechnej w Kowalu rozpoczął naukę zawodu szewskiego w warsztacie swojego ojca. W 1924 r. wstąpił do OSP w Kowalu i został skierowany początkowo do orkiestry strażackiej. Od 1927 r. był także członkiem drużyny bojowej. W czasie akcji pożarniczych, ćwiczeń oraz manewrów obsługiwał motopompę. Krótko przed wybuchem II wojny światowej został awansowany na starszego strażaka. Pracując jako szewc oraz uczestnicząc w działaniach straży pożarnej, był także członkiem Stowarzyszenia Młodzieży Katolickiej Męskiej w Kowalu.

W 1932 r. uzyskał papiery czeladnicze i zaczął samodzielnie prowadzić zakład szewski. Po kilku latach praktyki, w 1937 r. zdał egzaminy i uzyskał dyplom mistrzowski w zawodzie szewskim. W tym też roku został przyjęty na członka rzeczywistego Kujawskiego Oddziału Stowarzyszenia Kupców Polskich pozostającego pod wpływami SN.

W czasie okupacji hitlerowskiej kowalska straż pożarna stała się organizacją przymusową pod niemieckim kierownictwem. Dlatego też

Zródło: *Biogramy biograficzne...*, pod red. Z. J. Zasadny, 77
Zdzienkowski, Hłocimiek-Kowal 2006, s. 77-78. t. III

K. Giergielewicz brał udział we wszystkich ćwiczeniach i akcjach pożarniczych, jakie miały miejsce w Kowalu i okolicach.

W działalność konspiracyjną zaangażował się w 2. poł. 1940 r. kiedy był z A. Sarbińskim i C.Z. Mazierskim kolporterem gazetki „Ogniwo” wydawanej przez KZPL. Był prawdopodobnie członkiem tego ugrupowania do jego dekonspiracji w początkach lutego w 1941 r. W tym samym roku został wprowadzony przez Stefana Mazierskiego do miejscowych struktur NOW, a w 1942 r. został członkiem placówki AK Kowal. Brał udział w kolportażu prasy podziemnej. W 1944 r. Niemcy wpadli na jej trop i rozpoczęli zatrzymania. K. Giergielewicz został aresztowany 6 VI 1944 r. i przewieziony do aresztu śledczego gestapo we Włocławku przy pl. Kopernika. Po długotrwałym śledztwie 28 VII 1944 r. przewieziono go do obozu pracy Radogoszcz k. Łodzi, stamtąd 28 IX 1944 r. do więzienia we Wrocławiu, a następnie 2 X 1944 r. do obozu koncentracyjnego w Gross-Rosen (ob. m. Rogoźnica, woj. dolnośląskie). Tam też otrzymał obozowy numer 64816. W obliczu zbliżającego się frontu wschodniego 10 II 1945 r. nastąpiła ewakuacja obozu. K. Giergielewicz wraz z innymi osadzonymi znalazł się 14 II 1945 r. w obozie Hersbrück, filii obozu Flössenburg (ob. Bawaria, Niemcy), otrzymując obozowy numer 84647. 9 IV 1945 r. został przewieziony do kolejnego obozu koncentracyjnego w Dachau k. Monachium, nr obozowy 151897. Tam też przebywał do 29 IV 1945 r., momentu wyzwolenia przez wojska amerykańskie.

Po kilku miesiącach rekonwalescencji, w październiku 1945 r., powrócił do rodzinnego Kowala i kontynuował przerwana okupacją działalność rzemieślniczą, prowadząc samodzielny warsztat do czasu przejścia w 1972 r. na emeryturę. 10 II 1946 r. w powstałym Związku Byłych Więźniów Obozów Koncentracyjnych w Kowalu, został wybrany na członka komisji weryfikacyjnej. Od 1957 r. był członkiem ZBoWiD.

Za zasługi w działalności patriotycznej został odznaczony 22 VII 1969 r. Odznaką Grun-

waldzką, a 3 III 1970 r. Medalem Zwycięstwa i Wolności.

Kazimierz Giergielewicz zmarł 1 II 1987 r. i został pochowany na cmentarzu parafialnym w Kowalu.

Zawarł związek małżeński 27 XII 1939 r. w kościele parafialnym w Kowalu z Marią Łabędzką (1909–1970). Z tego związku mieli troje dzieci: Teresę (ur. 1940), Jerzego (ur. 1943) i Jana (ur. 1948).

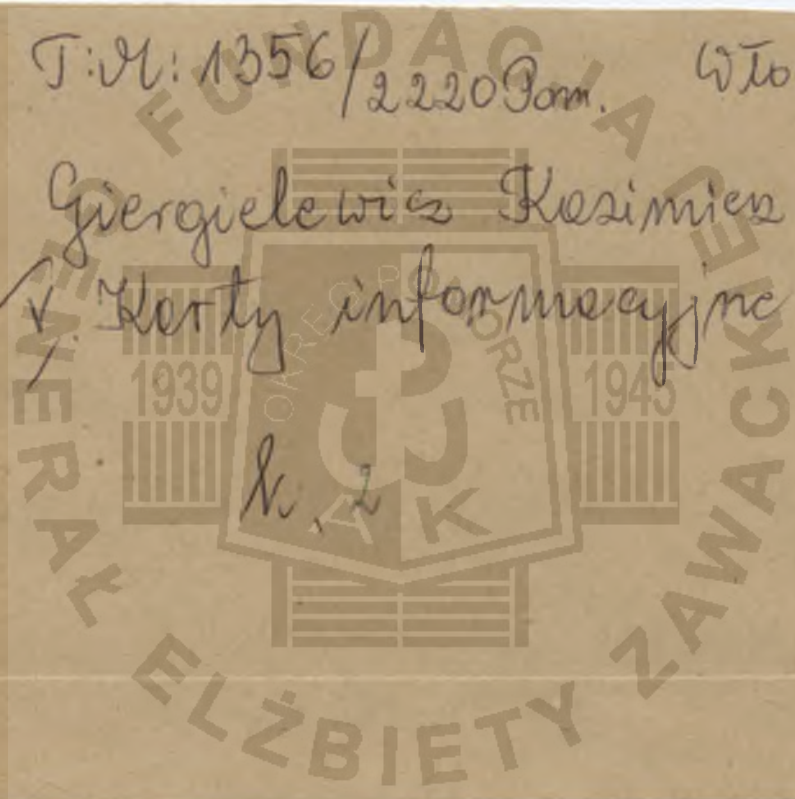
APW, SPW I. 1945–1950, Rejestracja związków i org. polit. 1945–1947, sygn. 124; FAiMPAKoWSP, Insp. Wł., t. osob.: Szatkowski S.; Muzeum Tradycji Niepodległościowych w Łodzi, Księga ewidencji w łaźni więzienia na Radogoszczu w Łodzi, sygn. A-4565, k. 73; ZKRPIBWP Wł., nr ewid. 6887 (Giergielewicz K.), nr ewid. 659 (Szatkowska G.); Archiwum J. Giergielewicza z Włocławka, syna K. Giergielewicza; — Fot. K. Giergielewicza z archiw. J. Giergielewicza.

Zdzisław Jan Zasada

T.M.: 1356/2220 Pom. Wto Wauk

Georgiewicz Kozimien
Karty informacyjne

h. 2

Giergielewicz Kazimierz

Wto ctawek
Taj. Org.
Polskie

Mieszek Przewodnik w Kłowie
kolportaż gazetki Kujawskiego
Zw. Polityczno-Literackiego, a
pamięć też Kujawskiego Stowarzyszenia
Literacko-Społecznego (razem ze Ste-
fanem Maszarskim).

zob. art. Ziethkowski B., "Biuletyn
Przewodniczy" nr 75/2002 s. 12 (tekst
problem. Lokalne org. kamp.
k& n'02)

Griegołewicz Kasimierz

Kowal z
NOW-AD

zob. Ziobrowski B, Polska

Podziemie na Strykach...

Tomii 2008, s. 236, 251-252, 555

ML XI'14

Giergielewica Kozimierz

